

Функція і показання для кламера

Оформлення протеза і визначення показань для кламера можна значно спростити, якщо ситуації діагностичних моделей класифікувати в стандартні групи. Найпростіше обмежитися тільки групуванням протезів для включених, кінцевих, і комбінованих дефектів. Як для узгодження з лікарем, так і з метою навчання можна користуватися наступною топографічною класифікацією за Кенеді.

- I клас

Двосторонній кінцевий дефект – білатеральний!
укорочені зубні ряди – (2 опорних пункти)

- II клас

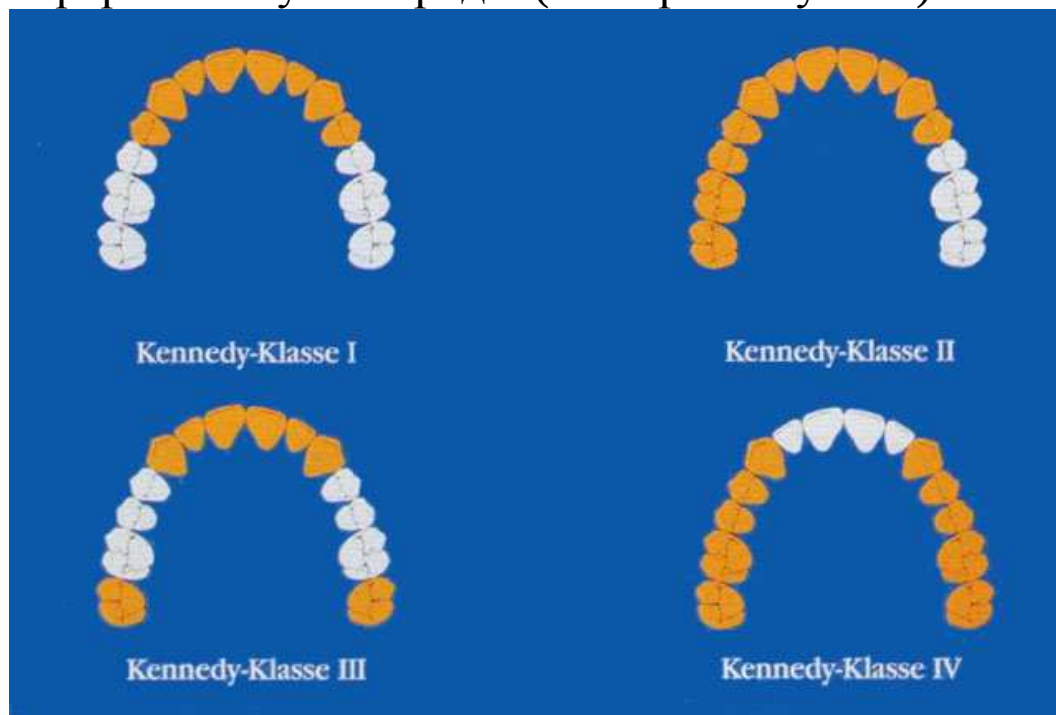
Односторонній кінцевий дефект – унілатеральний!
укорочений зубний ряд – (3 опорних пункти)

- III клас

Бічний включений дефект
перерваний зубний ряд – (4 опорних пункти)

- IV клас

Фронтальний включений дефект – по середній лінії
перерваний зубний ряд – (4 опорних пункти)

Класи за Кенеді (лікар Едвард Кенеді, 1925)

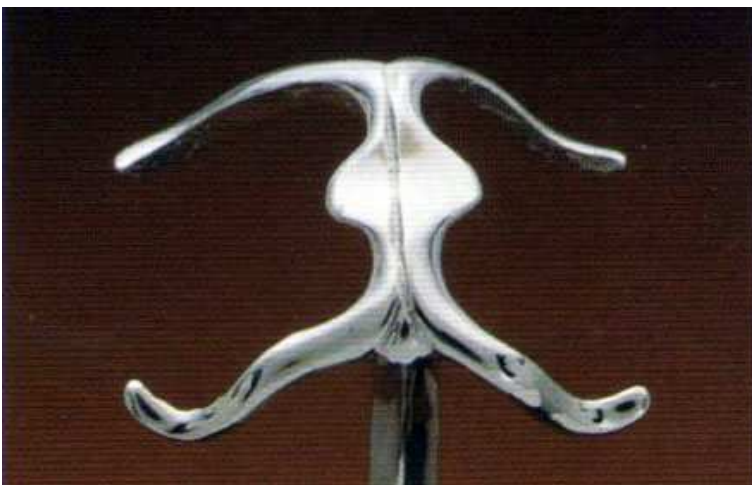
У ділянці премоларів, на крайніх опорних зубах застосовуються переважно модифіковані G-кламери. Мезіальна опора є непрямым продовженням сідлоподібної частини. Малий з'єднувач, що знаходиться з дисто-орального боку, покращує фу-

нкцію опори G-кламера. При розташуванні малого з'єднувача на дисто-оральній стороні зменшується відстань між пасивним плечем і оклюзійною накладкою, стабільність якої збільшується; а активне плече одночасно стає довшим.

Е-кламер ставиться на опорні зуби в ситуаціях з невеликими включеними дефектами, особливо на кінцеві моляри. На відміну від кільцевого кламера він має перевагу в тому, що *дистальна* ділянка залишається вільною. Кламер часто модифікується так, що одне плече кламера діє як контропора. Це має велике значення, оскільки воно підстраховує зняття і посадку протеза в заданому напрямі введення. У місцях з недостатньою ретенцією Е-кламер застосовують у його первинній формі – з двома утримуючими плечима. Якщо використовувати ретенційну силу другого плеча кламера, то при рівній силі утримання глибину заглиблення можна скоротити на 50 %.

Кільцеві кламери застосовуються виключно в ділянці молярів. І тільки тоді, коли заглиблення на обох сторонах щелепи допускають застосування протилежних кільцевих кламерів. Якщо масивні плечі кламера занадто покривають клінічну коронку зуба, то рекомендується застосовувати його тільки на кінцевих, сильно нахилених або зміщених молярах.

На премолярях нижньої щелепи і, обмежено, на молярах можна застосовувати *Back-Action* кламер (кламер зворотної дії). Він відрізняється жорсткою опорою. Оклюзійна накладка знаходиться безпосередньо над малим з'єднувачем. Довге плече кламера дозволяє використовувати глибоке заглиблення. Для верхньої щелепи *Back-Action* кламер не сприятливий: малий з'єднувач вимушений прилягати до краю ясен і до частини піднебіння.

Кламер Бонвіля використовується майже завжди як виключно статичний елемент з функцією шинування і блокування. Необхідна сила утримання розподіляється на два зуби, і з критичних зубів знімається на-

вантаження. Крім того, кламер Бонвіля стабілізує протез з односторонньою кінцевою сідловидною частиною великої протяжності. У такій ситуації оральні кламерні плечі роблять широкими і без ретенційної дії.

Кламер Роуча добре підходить для фронтальної і видимої бічної ділянки. У поєднанні з дентальною опорою його застосовують, у першу чергу, при лабіальному нахилі фронтальних зубів. Модифікований С-образний кламер Роуча не чинить тиску на краї ясен, оскільки контактний пункт малого з'єднувача до кламера знаходиться над краєм ясен. При глибокому заглибленні можна використовувати також гнутий кламер (кламерний дріт 0,9 мм або 1,0 мм).

Гнутий кламер з кобальтохромового дроту

Вибраний лікарем і представлений на ескізі конструкції тип кламера не завжди можливо реалізувати. Причиною може бути несприятливий прикус, дуже глибоке заглиблення чи незадовільний естетичний вигляд. Якщо зміна напрямку введення не покращує ситуацію, то тоді рекомендується – після консультації з лікарем – вибрати інший тип кламера. Подовжуючи плече кламера, можна досягти, наприклад, необхідної глибини заглиблення. Слабку або відсутню ретенцію можна усунути виготовленням коронок на важливі опорні зуби. Ретельний розбір функціональних переваг і недоліків кожного типу кламера та їх оцінка за головними класами Кенеді допомагають знайти правильне рішення.